

Luonnonmuistomerkin rauhoittaminen, Hirvi-Simunan kivi kiinteistöllä Hirvisimuna 418-425-17-189

Yhdyskuntalautakunta 11.08.2026 § 125

Valmistelija ympäristöpäällikkö Elina Laukkanen

Asia

Lempäälän kunnan omistamalla kiinteistöllä Hirvisimuna 418-425-17-189 sijaitsevan kiven (lohkareluola) rauhoittaminen luonnonsuojelulain mukaisena luonnonmuistomerkkinä.

Kohteen kuvaus ja perusteet rauhoittamiselle

Hirvi-Simunan kivi on mannerjäätikön synnyttämä lohkareluola, jolla on maisemallista ja kulttuurihistoriallista arvoa. Kookasta maisemassa erottuvaa muodostelmaa kutsutaan paikallisten mukaan Hirvi-Simunan kiveksi. Lohkareluolassa on yli 20 metriä pitkiä matalia ja ahtaita käytäviä sekä muutamia huonemaisia tiloja. Usein lasiaalisesti muodostuneet eli jääkauden muovaamat luonnonmuistomerkit, kuten kyseinen lohkareluolakin, kätkevät sisälleen kansantarinoita. Hirvi-Simunan kiven kulttuurihistoriallinen arvo lisää kohteen arvoa luonnonmuistomerkkinä. Hirvi-Simunan kivi on tunnettu retkeilykohde, joka on myös voitu sekoittaa läheiseen rauhoitettuun Hirvi-Simunan luolaan. Hirvi-Simunan kiven sijainti ja kuvat on esitetty liitteessä 1.

Hirvi-Simunan kiven läheisyydessä, noin 300 metrin päässä kaakossa olevassa jyrkänteessä on toinen lasiaalisesti muodostunut luola, joka on nimetty Hirvi-Simunan luolaksi ja jota koskee luonnonsuojelulain mukainen luonnonmuistomerkin rauhoitus päätös (Hämeen lääninhallitus, 13.7.1973).

Kansantarinoiden mukaan 1800-luvun puolivälissä elänyt Lempäälän kuuluisin ammattimetsästäjä Hirvi-Simuna käytti luolia eräretkillään ja asui luolissa kesäisin. Hirvi-Simunan kerrotaan tehneen sopimuksen pirun kanssa ja saaneen näin hyvän metsästysonnen ja pirun tarkkuuden pysähtymä. Erakoitunut ja Pirun riivaama Hirvi-Simuna ampui itsensä lopulta luolaan. Siitä kummasta luolasta Hirvi-Simunan ruumis löytyi ei ole varmuutta.

Lainsäädännöllinen tausta

Luonnonsuojelulain (9/2023) 95 §:n mukaan puu, puuryhmä, siirtolohkare tai muu niitä vastaava luonnonmuodostuma, jota sen kauneuden, harvinaisuuden, maisemallisen merkityksen, tieteellisen arvon tai muun vastaavan syyn vuoksi on aiheutta erityisesti suojella, voidaan määrätä rauhoitetuksi luonnonmuistomerkiksi.

Yksityisen omistamalla alueella olevan luonnonmuistomerkin rauhoittamisesta päättää alueen omistajan hakemuksesta tai suostumuksella kunta. Kunnan on huolehdittava yksityisen omistamalla alueella olevan luonnonmuistomerkin merkitsemisestä selvästi havaittavalla tavalla.

Rauhoitettua luonnonmuistomerkkiä ei saa vahingoittaa eikä turmella.

Luonnonsuojelulain (9/2023) 96 §:n mukaan kunta voi yksityisen omistamalla alueella omistajan hakemuksesta tai Lupa- ja valvontaviraston esityksestä osittain tai kokonaan lakkauttaa luonnonmuistomerkin

rauhoituksen, jos rauhoitukselle ei ole enää perusteita tai jos rauhoitus estää yleisen edun kannalta merkittävän hankkeen tai suunnitelman toteuttamisen. Yksityisen alueen omistajan hakemuksesta on hankittava Lupa- ja valvontaviraston lausunto.

Asian käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä pyydettiin Lempäälän kunnan kaavoituksen sekä infrapalveluiden kommentit Hirvi-Simunan kiven rauhoittamisesta. Saatujen kommenttien perusteella rauhoitukselle ei ole estettä.

Hirvi-Simunan kivi sijoittuu oikeusvaikutteisessa Sääksjärven-Kuljun pohjoisosan osayleiskaavassa luonnonsuojelualue-merkinnällä (SL) olevalle alueelle. Merkinnällä on osoitettu luonnonsuojelulainsäädännön nojalla suojellut tai suojeltavaksi tarkoitetut alueet. Hyväksytyssä (ei lainvoimaisessa) Sääksjärven osayleiskaavassa kohde sijoittuu lähivirkistysalueelle (VL) ja kohdetta koskee luonnonsuojelualue-merkintä (SL-3).

Asiasta ei ole kuultu hallintolain mukaisesti, koska asialla ei ole katsottu olevan sellaisia muita asianosaisia, joiden etua tai oikeutta asia saattaisi koskea. Luonnonsuojelulaki (95 §) ei edellytä Lupa- ja valvontaviraston lausuntoa, kun kyseessä luonnonmuistomerkin rauhoittamisesta päättäminen.

Liitteet: Liite 1. Hirvi-Simunan kiven sijainti ja kuvat

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 21 §:n (kunnanhallituksen tehtävät ja toimivalta) mukaan kunnanhallituksen tehtävänä on päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kunnan toimielimelle tai viranhaltijalle.

Lisätietoja: ympäristöpäällikkö Elina Laukkanen, p. 040 133 7257, elina.laukkanen@lempaala.fi ja ympäristötarkastaja Tuija Selänpää, p. 041 730 9603, tuija.selanpaa@lempaala.fi

Esittelijä

Yhdyskuntajohtaja

Päätösehdotus

Yhdyskuntalautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että se määrää kiinteistöllä Hirvi-Simuna 418-425-17-189 sijaitsevan Hirvi-Simunan kiven luonnonsuojelulain mukaan rauhoitetuksi luonnonmuistomeriksi. Kunta huolehtii luonnonmuistomerkin merkitsemisestä selvästi havaittavalla tavalla.

Käsittely

Keskustelun kuluessa lautakunnan jäsen Pirkko Harsia teki seuraavan muutosehdotuksen:

Esitän, että esittelytekstiä muutetaan Lempäälä-Seuran jäsenten pyynnöstä Hirvi-Simunan (Simo Simonpoika Hirven) henkilö kuvauksen osalta seuraavasti:

Muutetaan nykyinen henkilökuvaus ”Kansantarinoiden mukaan 1800-luvun puolivälissä elänyt Lempäälän kuuluisin ammattimetsästäjä Hirvi-Simuna käytti luolia eräretkillään ja asui luolissa kesäisin. Hirvi-Simunan kerrotaan tehneen sopimuksen pirun kanssa ja saaneen näin hyvän metsästysonnen

ja pirun tarkkuuden pyssyynsä. Erakoitunut ja Pirun riivaama Hirvi-Simuna ampui itsensä lopulta luolaan. Siitä kummasta luolasta Hirvi-Simunan ruumis löytyi ei ole varmuutta.”

muotoon

”Hirvi-Simunasta on paljon tarinoita. Hänen kerrotaan asuneen Paunun mökissä Höytämöjärven läheisyydessä. Kerrotaan myös, että hän yöpyi Hirvi-Simunan kivillä ja nimeään kantavassa luolassa. Tarinoiden mukaan Hirvi-Simuna oli taitava metsästäjä ja ilmiömäinen ampuja. Hänen mukaansa on nimetty myös Simunansaari. Hirven ja muun riistan lisäksi hänen on kerrottu kaataneen karhun.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että Pirkko Harsian tekemää esitystä ei ollut kannatettu, joten se raukesi kannattamattomana.

Keskustelun kuluessa lautakunnan 1. varapuheenjohtaja Heikki Havukainen teki muutosehdotuksen, että yhdyskuntalautakunta merkitsee Lempäälä-Seuran jäsenten esittämän henkilökuvauksen tiedoksi.

Keskustelun jälkeen puheenjohtaja tiedusteli, voiko yhdyskuntalautakunta hyväksyä esitetyn muutosehdotuksen yksimielisesti. Yhdyskuntalautakunta hyväksyi muutosehdotuksen yksimielisesti.

Päätös

Yhdyskuntalautakunta päätti:

1. esittää kunnanhallitukselle, että se määrää kiinteistöllä Hirvi-Simuna 418-425-17-189 sijaitsevan Hirvi-Simunan kiven luonnonsuojelulain mukaan rauhoitetuksi luonnonmuistomeriksi. Kunta huolehtii luonnonmuistomerkin merkitsemisestä selvästi havaittavalla tavalla.
2. merkitä tiedoksi pyynnön Lempäälä-Seuran jäsenten esittämästä henkilökuvauksen taustan tarkentamisesta.

Tiedoksi

Metsähallitus (luonnonmuistomerkit@metsa.fi)
Lupa- ja valvontavirasto (kirjaamo@lvv.fi)
Ympäristötarkastaja Selänpää
Yleiskaavoittaja Suontausta
Kaavoitusarkkitehti Ohtola
Infrapäällikkö Pekkala

Kunnanhallitus 31.08.2026 § 180
626/11.02.05/2026

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää määrätä kiinteistöllä Hirvi-Simuna 418-425-17-189 sijaitsevan Hirvi-Simunan kiven luonnonsuojelulain mukaan rauhoitetuksi luonnonmuistomeriksi. Kunta huolehtii luonnonmuistomerkin merkitsemisestä selvästi havaittavalla tavalla.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

Metsähallitus (luonnonmuistomerkit@metsa.fi)
Lupa- ja valvontavirasto (kirjaamo@lvv.fi)
Ympäristötarkastaja Selänpää
Yleiskaavoittaja Suontausta
Kaavoitusarkkitehti Ohtola
Infrapäällikkö Pekkala